

Datum

2022-09-30

Vår referens

Erik Molander

Stadsjurist

erik.molander@malmo.se

**Remiss från Miljödepartementet om säkerheter enligt miljöbalken
MN-2022-9453**

Sammanfattning

Miljönämnden har fått möjlighet att yttra sig över promemorian *Säkerheter enligt miljöbalken*. I promemorian förslås att ändringar i bestämmelserna om säkerhet vid deponering av avfall och vid utvinningsavfallsverksamhet med innebörden att staten, kommuner, regioner och kommunalförbund inte ska behöva ställa sådan säkerhet. Syftet är att minska administration och låsning av medel för offentliga verksamheter. Förvaltningen föreslår att miljönämnden tillstyrker förslaget i denna del. Förslaget innehåller även ett antal andra förslag som rör bland annat uppdraget för Riksgäldskontorets och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Miljönämnden föreslås lämna förslaget i dessa delar utan synpunkter.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden svarar på kommunstyrelsen remiss enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2022-09-30
- Bilaga 1 Promemorian Säkerheter enligt miljöbalken

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2022-10-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en remiss från Miljödepartementet, *Säkerheter enligt miljöbalken* till bland annat miljönämnden. Svar önskas senast 2022-11-04.

I remissen föreslås att ändringar i bestämmelserna om säkerhet vid deponering av avfall och vid utvinningsavfallsverksamhet som innebär att staten, kommuner, regioner och kommunalförbund inte ska behöva ställa säkerhet. Vidare föreslås en utökad roll för Riksgäldskontoret som ges rätt att överklaga och begära omprövning samt att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ingå i förteckningen över myndigheter som tillsynsmyndigheten ska underrättas om förhållanden som kan vara skäl för förbud eller återkallelse av tillstånd, dispens eller

godkännande eller omprövning. Slutligen föreslås att en säkerhet enligt miljöbalken som huvudregel ska ställas till länsstyrelsen.

Förslaget om undantag från skyldigheten att ställa säkerhet har tillkommit eftersom tillståndsmyndigheter vid flera tillfällen har ställt krav på ställande av säkerhet för verksamheter som omfattar deponering av avfall, där Trafikverket har varit verksamhetsutövare. Krav har ställts trots att Riksgäldskontoret i utlåtande har framfört att Trafikverket har tillgång till den likviditet som behövs för att fullgöra avhjälpande- och återställningsåtgärder.

Enligt miljöbalken får tillstånd till en verksamhet som omfattar deponering av avfall enligt 15 kap. 35 § miljöbalken endast ges om verksamhetsutövaren för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för sådant säkerställande. Bestämmelsens andra led medger således andra former av tryggnad av de medel som kan behövas för återställande eller avhjälpande men sådana alternativa former säkerställande har alltså i vissa fall inte godtagits av tillståndsmyndigheterna.

Bestämmelsen i 15 kap. 35 § MB härrör ur deponidirektivets (1999/31/EG) krav på sådan säkerhet. Miljööverdomstolen har i flera avgöranden bedömt att miljöbalken inte medger något undantag för kommuner eller kommunalförbund från kravet att ställa säkerhet. I miljöansvarsutredningen (SOU 2006:39) bedömdes dock att avsaknaden av undantag i deponidirektivet, liksom i det senare beslutade utvinningsavfallsdirektivet (2006/21/EG), inte måste tolkas som att det föreligger ett förbud mot att undanta samhällets olika organ från kravet på säkerhet. Lagrådet höll med och menade att denna omständighet är mer eller mindre självklar eftersom det är samhället som ytterst har att hantera avhjälpandet av miljöskador och därför inte ska behöva ställa säkerhet för detta ändamål. Tolkningen fick dock aldrig genomslag eftersom regeringen gjorde bedömningen att direktiven inte medgav undantag.

I och med Trafikverkets propåer till regeringen har frågan fått ny aktualitet. I förslaget konstateras att rättspraxis i vissa fall har en restriktiv syn på formerna för ställande av säkerhet och att det inte bör stå i strid mot ovan nämnda direktiv att införa ett uttryckligt undantag för offentligrättsliga subjekt från ställande av ekonomisk säkerhet. Statliga och kommunala bolag bedöms dock inte kunna omfattas av ett sådant undantag.

Förvaltningens förslag till yttrande

Med den föreslagna ändringen avhjälpas en otydlighet i lagstiftningen gällande huruvida staten, kommuner, regioner och kommunalförbund ska vara befriade från skyldigheten att ställa säkerhet vid tillstånd till deponering av avfall eller hantering av utvinningsavfall. Som anges i konsekvensutredningen har detta för kommunens del betydelse främst vad gäller etablering av deponier då tillståndsmyndigheten inte kan begära att kommunen ska ställa ekonomisk säkerhet.

Miljönämnden delar ståndpunkten i förslaget att ändringen bidrar en mer konsekvent hantering av frågor om ställande av säkerhet vilket bidrar till att offentliga verksamheter ibland inte drabbas av onödiga administrativa åtgärder och låsning av medel. Miljönämnden anser i likhet med förslaget att ändringen är förenlig med ovan nämnda direktivs krav i fråga om ekonomisk säkerhet. Miljönämnden tillstyrker således förslaget i denna del.

Miljönämnden har inga synpunkter på förslaget i övriga delar.

Barnkonventionen

Beaktande av barnkonventionen är inte aktuellt i detta ärende.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Vian Mirza
Enhetschef
Enheten för kansli och juridik